นโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : AML/CFT) ของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.)

1. เพื่อให้การปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.) เป็นไปด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย และดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดรับกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism :AML/CFT) อีกทั้งยังเป็นการลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานเพื่อให้ถูกต้องและสอดคล้อง ตามกฎเกณฑ์ดังกล่าว ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ชุดที่ 43 ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2558 ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ กำหนดนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไว้ ดังนี้

   1.1 ชสอ. มีหน้าที่และจรรยาบรรณในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและป้องกัน และการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รวมทั้งมาตรฐานสากลด้าน AML/CFT

   1.2 ชสอ. ต้องมีความมุ่งมั่นในการป้องกันมิให้องค์กรของตน เป็นแหล่งฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องและแนวทางปฏิบัติที่สำนักงาน ปปง.กำหนดขึ้น อย่างเคร่งครัด

   1.3 ชสอ. ต้องกำหนดนโยบายลำดับรอง และมาตรการต่าง ๆ เพื่อรองรับนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย อันได้แก่ นโยบายในการรับลูกค้า นโยบายในการบริหารความเสี่ยงด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย แนวปฏิบัติในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและผู้ดำเนินการแทน และแนวปฏิบัติเรื่องการรายงานธุรกรรมทางการเงินและการจัดให้ลูกค้าแสดงตน

   1.4 ชสอ. ต้องกำกับดูแลให้บุคลากรภายใน ชสอ. ต้องปฏิบัติตามนโยบาย มาตรการและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย อย่างมีประสิทธิภาพ

2. นโยบายการรับลูกค้าของ ชสอ. นโยบายการรับลูกค้าเป็นหลักการในการกำหนดขั้นตอน ในการปฏิบัติเมื่อแรกสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตามกระบวนการต่างๆ ในการรับลูกค้าอย่างครบถ้วน โดยมีสาระสำคัญที่แสดงถึงหลักการ และมีการปฏิบัติที่เป็นไปตามขั้นตอนที่ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รวมทั้งมาตรฐานสากลด้าน AML/CFT

2.1 การจัดให้ลูกค้าแสดงตน เมื่อผู้ขอใช้บริการแจ้งความประสงค์จะสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือขอทำธุรกรรมในครั้งแรก ต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตนตามหลักเกณฑ์ และวิธีการในกฎกระทรวงกำหนดธุรกรรมที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตน พ.ศ. 2554 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องวิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

2.2 การระบุตัวตนของลูกค้า ชสอ. จะต้องได้รับข้อมูลอื่นของลูกค้าหรือแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับลูกค้าเพื่อที่จะสามารถระบุข้อเท็จจริงได้ว่า

2.2.1 ผู้ขอสร้างความสัมพันธ์หรือใช้บริการที่เป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล/บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายนั้น มีความเสี่ยงในระดับที่ ชสอ. จะอนุมัติรับเป็นลูกค้าได้หรือไม่

2.2.2 ชสอ. มีข้อมูลของลูกค้ามากเพียงพอที่จะกำหนดระดับความเสี่ยงด้านการฟอกเงินได้อย่างถูกต้อง

2.3 การพิสูจน์ทราบข้อมูลการแสดงตนของลูกค้า ชสอ. ต้องตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูลและหลักฐานการแสดงตน และมีการตรวจสอบข้อมูลลูกค้ากับฐานข้อมูล "บุคคลที่ถูกกำหนด" ซึ่งเป็นบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย หรือบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อที่ศาลได้พิจารณาและมีคำสั่งให้เป็นบุคคลที่กำหนด

2.4 การอนุมัติหรือปฏิเสธการรับลูกค้า ชสอ. จะปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์/รับทำธุรกรรม หากพบว่า

2.4.1 ลูกค้า ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญของลูกค้าเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

2.4.2 ไม่ได้รับข้อมูลหรือหลักฐาน ซึ่งมีความสำคัญในการระบุตัวตนของลูกค้าและจัดความเสี่ยงด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

2.4.3 ลูกค้าใช้ชื่อปลอม นามแฝง หรือลูกค้าแจ้งเท็จในข้อมูล หรือแสดงหลักฐานสำคัญเป็นเท็จ

2.4.4 การรับลูกค้ารายนั้นๆ จะทำให้ ชสอ. มีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างร้ายแรง

3. นโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของ ชสอ.

เมื่อ ชสอ. ดำเนินกระบวนการรับลูกค้า จนถึงขั้นตอนที่ได้ข้อมูลลูกค้าเพื่อระบุตัวตนและจะดำเนินมาตราการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้าทันที โดยการกำหนดปัจจัยความเสี่ยงต่างๆ สำหรับลูกค้าแต่ละกลุ่ม และดำเนินการบริหารความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการต่างๆ ช่องทางการใช้บริการ/ทำธุรกรรม เพื่อใช้เป็นปัจจัยในการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้า ดังนี้

3.1 การบริหารความเสี่ยงภายในองค์กร ชสอ. บริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายสำหรับผลิตภัณฑ์/บริการ และช่องทางการใช้บริการ/ทำธุรกรรม และนำความเสี่ยงในการใช้ผลิตภัณฑ์/บริการ และช่องทางการใช้บริการ/ทำธุรกรรมแต่ละประเภท มาพิจารณาร่วมกับปัจจัยความเสี่ยงอื่นๆ ของลูกค้าเพื่อพิจารณาประกอบกับความเสี่ยงสำหรับลูกค้าแต่ละราย ตามแนวการพิจารณาความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์/บริการ และช่องทางการใช้บริการ/ทำธุรกรรมของ ชสอ.

3.2 การบริหารความเสี่ยงของลูกค้า ในการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้า ชสอ. ได้กำหนดปัจจัยพิจารณาความเสี่ยงของลูกค้าในระดับต่ำ และระดับสูง ตามประกาศที่เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกำหนด คือ ประกาศเรื่อง ประเภทและลักษณะของลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ ประกาศเรื่อง ประเภทลูกค้าที่สถาบันการเงินอาจไม่ต้องดำเนินการระบุตัวตนของลูกค้า และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ซึ่งพิจารณาถึงความสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงเป็นสำคัญโดยกำหนดแนวทางในการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

3.2.1 กำหนดให้มีมาตรการในการพิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกี่ยวกับการฟอกเงินของลูกค้าตามที่กฎหมายกำหนด และอาจสอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้าน AML/CFT เพื่อให้มั่นใจว่ามาตรการดังกล่าวสามารถป้องกันหรือลดความเสี่ยงจากการใช้ธนาคารเป็นช่องทางหรือเป็นตัวกลางในการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

3.2.2 กำหนดให้มีการประเมินความเสี่ยงในการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เพื่อให้ทราบระดับความต้องการในการจัดเก็บข้อมูลและหลักฐานการแสดงตนให้เหมาะสมตามระดับความเสี่ยงในการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของลูกค้าทั้งหมด

3.2.3 จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเข้มข้นมากกว่าปกติในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินในระดับสูง

3.2.4 กำหนดให้มีการบริหารความเสี่ยงและการทบทวนข้อมูล และข้อเท็จจริงที่ใช้เพื่อการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินระดับสูง หากพบข้อเท็จจริง ที่เสี่ยงต่อการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต้องพิจารณาตรวจสอบเพื่อปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า หรือหากต้องการสร้างความสัมพันธ์ต้องพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ปปง.

3.2.5 กำหนดให้มีการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลการใช้บริการธุรกรรมการโอนเงิน หรือการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 9 พฤศจิกายน 2558

(ดร.เฉลิมพล ดุลสัมพันธ์)
ประธานกรรมการ
ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

แนวทางการปฏิบัติตามนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
ของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.)

เพื่อให้การดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.) เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และเป็นไปตามประกาศ ชสอ. เรื่องนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ชุดที่ 43 ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2558

ชสอ. จึงได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติตามนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการกำกับดูแลให้บุคลากรภายในองค์กร ปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบาย ชสอ.

ลักษณะของการฟอกเงิน

การฟอกเงินเป็นกระบวนการที่มีเจตนาเพื่อแปลงผลประโยชน์ที่ได้มาจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย/อาชญากรรม มาเปลี่ยนสภาพให้เป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายโดยกระบวนการฟอกเงิน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การนำเงิน การกระทำผิดกฎหมายเข้าสู่ระบบการเงิน โดยมีเป้าหมายเพื่อแปลงเงินสดให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถเคลื่อนย้ายและจัดการได้ง่าย

ขั้นตอนที่ 2 การย้ายเงิน การแบ่งปัน การโอนเงิน ให้ยากต่อการตรวจสอบ เพื่อตัดความเชื่อมโยงระหว่างแหล่งที่มาของรายได้ที่ผิดกฎหมาย โดยการสร้างขั้นตอนการทำธุรกรรมทางการเงินซับซ้อน

ขั้นตอนที่ 3 การนำเงินเข้าสู่เศรษฐกิจที่ถูกกฎหมาย โดยทำให้เงินที่ได้จากการกระทำผิดกฎหมายเป็นเงินที่ได้มาโดยถูกกฎหมาย และผู้ฟอกเงินสามารถชี้แจงถึงแหล่งที่มาของเงินได้

ส่วนที่ 1 การกำหนดแนวทางปฏิบัติในการรับลูกค้า

"ลูกค้า" หมายความว่า สมาชิก บุคคล หรือนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมกับ ชสอ.

ชสอ. กำหนดให้นโยบายการรับลูกค้า โดยกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติขั้นตอนการสร้างความสัมพันธ์ หรือปฏิเสธความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือการทำธุรกรรมกับลูกค้าโดยมีข้อมูลลูกค้าที่เป็นมาตรฐานในการช่วยลดความเสี่ยง ชสอ. ที่สามารถดำเนินการพิสูจน์และตรวจสอบข้อมูลลูกค้ากับบัญชีรายชื่อที่มีความเสี่ยงตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อป้องกันมิให้ ชสอ. ถูกใช้เป็นเครื่องมือ หรือตัวกลางในการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

1.1 การจัดให้ลูกค้าแสดงตน (Customer identification : CID)

เมื่อลูกค้าจะแจ้งประสงค์จะสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือขอทำธุรกรรมในครั้งแรก ต้องให้ลูกค้าแสดงตน ดังนี้

1.1.1 การแสดงตนของลูกค้าซึ่งบุคคลธรรมดาต้องแสดงข้อมูลและหลักฐาน

1.1.1.1 ชื่อ และ นามสกุล

1.1.1.2 วัน เดือน ปี เกิด

1.1.1.3 เลขบัตรประจำตัวประชาชน

1.1.1.4 ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน

1.1.1.5 อาชีพ สถานที่ทำงาน

1.1.1.6 ข้อมูลการติดต่อ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์

1.1.1.7 ลายมือชื่อลูกค้า

1.1.2 การแสดงตนของลูกค้าซึ่งเป็นนิติบุคคล ต้องแสดงข้อมูลและหลักฐาน

1.1.2.1 ชื่อนิติบุคคล

1.1.2.2 เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร (ถ้ามี)

1.1.2.3 หลักฐานสำคัญที่แสดงตนสำหรับสมาคม หรือนิติบุคคลอื่น ได้แก่ หนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแสดงการจดทะเบียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือหนังสือแต่งตั้งหรือหนังสือมอบอำนาจในการทำธุรกรรม

1.1.2.4 สถานที่และหมายเลขโทรศัพท์

1.1.2.5 ชื่อเต็มของผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคลทุกราย

1.1.2.6 ข้อมูลของผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคลที่ได้รับมอบหมาย เช่น ชื่อเต็ม วันเดือนปีเกิด เลขบัตรประจำตัวประชาชน และในกรณีเป็นคนต่างด้าว ให้แสดงเลขหนังสือเดินทางหรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ หรือเลขประจำตัวในเอกสารสำคัญประจำตัวที่รัฐบาลออกให้

1.1.2.7 ประเภทกิจการ และวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการ

1.1.2.8 ตราประทับ (ถ้ามี)

1.1.2.9 ลายมือชื่อผู้มีอำนาจหรือผู้รับมอบอำนาจในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรม

1.1.3 การแสดงตนของลูกค้าที่ไม่ได้สร้างความสัมพันธ์ต่อหน้า สำหรับบริการทางการเงินที่มีความเสี่ยงต่ำ ต้องแสดงข้อมูลและหลักฐาน

1.1.3.1 เลขบัตรประจำตัวประชาชน หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ หรือเลขประจำตัวในเอกสารสำคัญประจำที่รัฐบาลไทยออกให้

1.1.3.2 ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน

1.1.3.3 ข้อมูลติดต่อ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์

1.1.4 การแสดงตนของลูกค้าที่ไม่ได้สร้างความสัมพันธ์ต่อหน้า สำหรับบริการทางการเงินที่มีเสี่ยงสูง ต้องแสดงข้อมูลและหลักฐาน ตามข้อ 1.1 หรือข้อ 1.2 แล้วแต่กรณี ก่อนอนุมัติให้ทำธุรกรรมครั้งแรก

1.2 การพิสูจน์ทราบข้อมูลการแสดงตนของลูกค้า

เมื่อได้รับข้อมูลการแสดงตนของลูกค้าในข้อ 1 แล้ว ต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐานประกอบแสดงตัวตน โดยตรวจสอบข้อมูลลูกค้ากับฐานข้อมูล "บุคคลที่กำหนด" ซึ่งเป็นบุคคลหรือองค์กรตามรายชื่อซึ่งมีมติ หรือประกาศภายใต้มติของคณะรัฐมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย หรือบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อที่ศาลได้พิจารณา และมีคำสั่งให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

ในกรณีไม่มีแหล่งข้อมูลน่าเชื่อถือ ให้ใช้ดุลพินิจในการตรวจสอบ โดยคำนึงข้อมูลที่ควรสอดคล้องกับตัวตนของลูกค้า ประเภทบริการที่ลูกค้าขอสร้างความสัมพันธ์หรือธุรกรรมและความแท้จริงของเอกสารหลักฐาน

1.3 การระบุตัวตนของลูกค้า (Know Your Customer : KYC)

เมื่อ ชสอ. ได้ดำเนินการพิสูจน์ทราบข้อมูลแสดงตนของลูกค้าแล้ว ต้องดำเนินการให้ได้ข้อมูลเพื่อระบุตัวตนของลูกค้า ดังนี้

1.3.1 กรณีที่ลูกค้าเป็นบุคคลธรรมดา

1.3.1.1 แหล่งที่มาของรายได้หรือเงินของลูกค้าที่ใช้ในการทำธุรกรรม

1.3.1.2 ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

1.3.2 กรณีผู้ติดต่อทำธุรกรรมเป็นนิติบุคคล

1.3.2.1 โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร/ความเป็นเจ้าขององค์กร

1.3.2.2 ข้อมูลของผู้บริหาร

1.3.2.3 วัตถุประสงค์ในการดำเนินการนิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันตามกฎหมาย

1.3.2.4 แหล่งที่มาของรายได้ขององค์กร

1.3.2.5 ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง

1.3.2.6 ข้อมูลด้านอื่นๆ ขององค์กร อันแสดงถึงความน่าเชื่อถือ ฐานะทางเศรษฐกิจหรือข้อมูลอื่นที่สามารถนำมาพิจารณาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินของนิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงตามกฎหมายนั้น

1.3.2.7 วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์กับ ชสอ.

1.4 การอนุมัติหรือปฏิเสธการรับลูกค้า

ชสอ. ต้องพิจารณาว่าจะอนุมัติรับผู้ขอสร้างความสัมพันธ์หรือผู้ขอใช้บริการเป็นลูกค้าหรือไม่ หากพบว่า

1.4.1 ลูกค้า ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญของลูกค้าเป็นสมาชิกของคณะบุคคล ซึ่งมีมติหรือประกาศภายใต้มติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นคณะบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย

1.4.2 ไม่ได้รับข้อมูลหรือหลักฐาน ซึ่งมีความสำคัญในการระบุตัวตนของลูกค้า และจัดความเสี่ยงต่อการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างร้ายแรง

1.4.3 ลูกค้าใช้ชื่อปลอม นามแฝง หรือลูกค้าแจ้งเท็จในข้อมูล หรือแสดงหลักฐานสำคัญเป็นเท็จ

1.4.4 การรับลูกค้ารายนั้น จะทำให้ ชสอ. มีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินหรือการสนับสนุนการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างร้ายแรง

ในการปฏิเสธการรับลูกค้าหรือปฏิเสธการรับทำธุรกรรม ชสอ. จะพิจารณารายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งกรณีที่ปฏิเสธเนื่องจากมีเหตุผลตามข้อ 4.1 และข้อ 4.3 หรือกรณีที่พิจารณาได้ว่า มีโอกาสความเสี่ยงต่อการฟอกเงิน และสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเกิดขึ้นจากการขอสร้างความสัมพันธ์ของลูกค้ารายหนึ่งรายใด

ขั้นตอนการดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ.2556

1. จัดให้ลูกค้าแสดงตน ระบุตัวตนของลูกค้า (Identification)
2. พิสูจน์ทราบข้อมูลลูกค้า (Verification)
3. การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินของลูกค้า
4. ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

ส่วนที่ 2 การบริหารความเสี่ยงและตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

เมื่อ ชสอ. ดำเนินกระบวนการรับลูกค้า จนถึงขั้นตอนที่ได้ข้อมูลลูกค้าเพื่อระบุตัวตนแล้ว ต้องดำเนินมาตรการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้าทันที โดยกำหนดปัจจัยความเสี่ยงต่างๆ สำหรับลูกค้าแต่ละกลุ่ม และดำเนินการบริหารความเสี่ยงสำหรับบริการต่างๆ ช่องทางการใช้บริการทำธุรกรรม เพื่อใช้เป็นปัจจัยในการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้า ดังนี้

2.1 การพิสูจน์ทราบข้อมูลการแสดงตนของลูกค้า

เมื่อได้รับข้อมูลการแสดงตนของลูกค้าในข้อ 1 แล้ว ต้องตรวจ

2.1.1 การบริหารความเสี่ยงภายในองค์กร

ชสอ. บริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายสำหรับการบริการ และช่องทางการใช้บริการทำธุรกรรมแต่ละประเภทมาพิจารณาร่วมกับปัจจัยความเสี่ยงอื่นๆ ของลูกค้าเพื่อพิจารณาประกอบกับความเสี่ยงสำหรับลูกค้าแต่ละราย

แนวทางการพิจารณาความเสี่ยงการบริการ และช่องทางการใช้บริการทำธุรกรรมของ ชสอ.

2.1.1.1 บริการ การให้กู้ยืม สินเชื่อ จำนอง มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินในระดับต่ำ

2.1.1.2 บริการ การออม มีความเสี่ยงสูงกว่าข้อ 2.1.1.1

2.1.1.3 ช่องทางการทำธุรกรรมต่อหน้าเจ้าหน้าที่ มีความเสี่ยงในระดับต่ำ

2.1.1.4 ช่องทางการสร้างความสัมพันธ์แบบไม่พบหน้า มีความเสี่ยงในระดับสูง

2.1.1.5 ช่องทางการสร้างความสัมพันธ์แบบไม่พบหน้า สำหรับบริการที่มีการจำกัดวงเงิน (ต่ำ) หรือจำกัดช่องทางการใช้บริการมีความเสี่ยงในระดับต่ำ

2.1.1.6 ช่องทางการทำธุรกรรม ผ่านเครื่องอัตโนมัติ มีความเสี่ยงสูงกว่าช่องทางข้อ 2.1.1.5

2.1.1.7 ช่องทางการทำธุรกรรม ผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้อุปกรณ์ของลูกค้า (โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์) มีความเสี่ยงที่สูงกว่าช่องทางข้อ 2.1.1.5 และข้อ 2.1.1.6

2.1.2 การจัดระดับความเสี่ยงลูกค้า

2.1.2.1 ลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ ได้แก่ ลูกค้าที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ โดยต้องดำเนินการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มั่นใจได้ว่า ลูกค้าได้รับการจัดระดับความเสี่ยงไว้ในความเสี่ยงต่ำ

2.1.2.2 ลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่

2.1.2.2.1 ลูกค้าที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ที่มีรายชื่ออยู่ใน UN Sanction List

2.1.2.2.2 ลูกค้าที่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลที่ถูกยับยั้งการทำธุรกรรม ถูกอายัดทรัพย์สิน หรือเป็นผู้ที่ศาลได้มีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

2.1.2.2.3 ลูกค้าที่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลที่กระทำความผิดฐานฟอกเงินหรือการกระทำความผิดมูลฐาน หรือเกี่ยวข้องกับบุคคลที่กระทำความผิดฐานฟอกเงินหรือกระทำความผิดมูลฐาน

2.1.2.2.4 ลูกค้าที่เป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองต่างประเทศ

2.1.2.2.5 ลูกค้าที่ประกอบอาชีพที่มีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินตามเลขาธิการ ปปง. ประกาศกำหนด

2.1.2.2.6 เป็นผู้ที่อยู่ในรายชื่อที่เลขาธิการ ปปง. แจ้งให้ทราบ

2.1.3 การดำเนินการพิสูจน์ทราบลูกค้าโดยมีความเข้มข้นตามระดับความเสี่ยงต่อการฟอกเงินของลูกค้า

2.1.3.1 การตรวจทานบัญชีของลูกค้าและติดตามความเคลื่อนไหวในทางการบัญชีของลูกค้าอย่างต่อเนื่องจนยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า ดังนี้

2.1.3.1.1 ติดตามและตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรม เพื่อประเมินว่าสอดคล้องกับประเภทความสัมพันธ์หรือแจ้งไว้ในครั้งต่อมา หรือไม่

2.1.3.1.2 ติดตามและตรวจสอบการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกรรมเพื่อประเมินว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกรรมที่ลูกค้าแจ้งไว้ ในขณะสร้างความสัมพันธ์หรือแจ้งไว้ในครั้งต่อมา หรือไม่

2.1.3.1.3 ตรวจทางบัญชีหรือความเคลื่อนไหวทางการเงิน เพื่อประเมินว่าสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจของลูกค้าตามข้อมูลการประกอบอาชีพและรายได้รวมถึงแหล่งที่มาของรายได้ที่ลูกค้าแจ้งไว้ในขั้นตอนการแสดงตนขณะสร้างความสัมพันธ์หรือแจ้งไว้ในครั้งต่อมา หรือไม่

2.1.3.1.4 ตรวจสอบข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้า แสดงตน ข้อมูลการประกอบอาชีพ ข้อมูลแหล่งที่มาของรายได้ รวมถึงข้อมูลที่ใช้เพื่อการติดต่อกับลูกค้า ให้เป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเสมอ

2.1.3.2 กรณีที่ลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ ได้ทำธุรกรรมในทรัพย์สินที่มีมูลค่าไม่เกิน 5 ล้านบาท ซสอ. อาจลดระดับความเข้มข้นในการบริหารความเสี่ยงการตรวจทานบัญชีของลูกค้า และติดตามความเคลื่อนไหวในทางบัญชีของลูกค้าได้ โดยไม่ต้องดำเนินการระบุตัวตนลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ

2.1.3.3 กรณีที่ลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ต้องดำเนินการตรวจทานบัญชีของลูกค้า และติดตามความเคลื่อนไหวในทางบัญชีของลูกค้าอย่างเข้มข้น โดยดำเนินการตรวจสอบเพิ่มเติม เพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้

2.1.3.3.1 ตรวจสอบเพื่อทราบถึงที่มาของเงินทุนที่ใช้ในการทำธุรกรรม

2.1.3.3.2 ตรวจสอบและติดตามความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมของลูกค้าอย่างใกล้ชิด

2.1.3.3.3 ตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ได้รับผลประโยชน์ในทอดสุดท้ายเพื่อทบทวนกระบวนการบริหารความเสี่งของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ

ส่วนที่ 3 การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

กระบวนการการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า หมายถึงขั้นตอนในการทบทวนข้อมูลตรวจสอบและเคลื่อนไหวทางการเงิน และข้อมูลลูกค้าอย่างต่อเนื่อง (Monitoring) โดย ชสอ. พิจารณาความสอดคล้องระดับความเสี่ยงเป็นสำคัญ

3.1 การกำหนดวิธีการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าโดยคำนึงถึงหลักการ ดังนี้

3.1.1 ตรวจสอบลักษณะและประเภทธุรกรรมของลูกค้าอย่างต่อเนื่องเพื่อทราบว่าลูกค้ามีการทำธุรกรรมในวิธีปกติ และทำธุรกรรมในประเภทที่เคยแจ้งหรือทำอยู่เป็นปกติหรือไม่

3.1.2 ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเงินในการทำธุรกรรม เพื่อทราบว่าลูกค้ามีการทำธุรกรรมในมูลค่าเงินที่เป็นปกติหรือไม่ (อาจพิจารณาจากข้อมูลรายได้/ฐานะทางการเงินของลูกค้า) ข้อมูลการลงทุน ข้อมูลการทำธุรกรรมในครั้งก่อนๆ

3.1.3 ตรวจสอบข้อมูลของลูกค้า เพื่อทราบว่าลูกค้ามีข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงและส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยง การกำหนดความเข้มข้นในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงหรือความสัมพันธ์หรือไม่

3.2 การกำหนดผลลัพธ์ของกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าโดยคำนึงถึงหลักการ ดังนี้

3.2.1 ลูกค้ายังคงดำเนินความสัมพันธ์กับ ชสอ. ในประเภทความสัมพันธ์ที่เคยแจ้งไว้หรือไม่

3.2.2 ลูกค้ายังคงมีพฤติกรรมการทำธุรกรรมในรูปแบบที่เคยแจ้งไว้ หรือที่เคยทำอยู่เป็นปกติหรือไม่

3.2.3 ลูกค้าคงมีพฤติกรรมการทำธุรกรรม ที่สอดคล้องกับข้อมูลฐานะทางเศรษฐกิจที่สถาบันการเงินได้วิเคราะห์หรือประเมินไว้หรือไม่ หรือที่ลูกค้าเคยแจ้งไว้หรือไม่

3.2.4 ลูกค้ามีข้อมูลในระดับความเสี่ยงเดิมที่ ชสอ. ได้ประเมินไว้หรือไม่

3.2.5 ลูกค้ามีข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงหรือไม่ โดยเฉพาะข้อมูลถิ่นที่อยู่ ข้อมูลอาชีพแหล่งที่มาของเงินรายได้ และข้อมูลการติดต่อลูกค้า

3.2.6 ชสอ. จะพิจารณาดำเนินความสัมพันธ์กับลูกค้าต่อไปหรือไม่

3.3 การกำหนดวิธีการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงโดยคำนึงหลักการ ดังนี้

3.3.1 ตรวจสอบเพื่อให้ทราบที่มาของเงินที่ลูกค้าใช้ในการทำธุรกรรม หรือดำเนินความสัมพันธ์กับ ชสอ.

3.3.2 ทบทวนและตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรม ความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้าอย่างใกล้ชิด

3.3.3 ทบทวนข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้า และผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าอย่างเข้มแข็งสม่ำเสมอ

3.4 การกำหนดวิธีการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรมการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยคำนึงถึงหลักการ ดังนี้

3.4.1 ธุรกรรมการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

ชสอ. ต้องตรวจสอบสถาบันการเงินอื่นๆ ที่ตนรับคำสั่งโอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับรองได้ว่าสถาบันการเงินที่ตนสร้างความสัมพันธ์ด้วยนั้น มีมาตรฐานในการดำเนินกระบวนการจัดให้ลูกค้าแสดงตน การระบุตัวตน การพิสูจน์ทราบ การบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีมาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยในการส่งคำสั่งโอนและรับคำสั่งโอน ชสอ. ต้องส่งหรือรับ พร้อมข้อมูลต่อไปนี้

ข้อมูลผู้สั่งโอน	ข้อมูลผู้รับโอน
ชื่อเต็มของลูกค้าผู้สั่งโอน	ชื่อเต็มของลูกค้าผู้รับโอน
หมายเลขบัญชีของลูกค้าผู้สั่งโอน	หมายเลขบัญชีของลูกค้าผู้รับโอน
ชื่อ/สาขาของธนาคารที่ส่งคำสั่งโอน	ชื่อ/สาขาของธนาคารที่รับคำสั่งโอน
จำนวนเงิน	จำนวนเงิน

ส่วนที่ 4 การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ชสอ. ต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยและรายงานข้อเท็จจริงที่มีเหตุผลอันควรสงสัยจากกระบวนการตรวจสอบ เพื่อระบุตัวตนของลูกค้า กระบวนการบริหารความเสี่ยง และกระบวนการตรวจทานบัญชีของลูกค้าและติดตามความเคลื่อนไหวในทางบัญชีของลูกค้าต่อสำนักงาน ปปง. โดยรายงานดังกล่าวต้องได้รับการตรวจสอบและอนุมัติจากคณะกรรมการ

4.1 ประเภทรายงาน

4.1.1 รายงานธุรกรรมเงินสด

ชสอ. ต้องรายงานธุรกรรมที่เป็นการฝากเงิน หรือรับชำระเงินซึ่งเกี่ยวข้องกับการฝากเงินระหว่างลูกค้ากับ ชสอ. และสัญญาเงินกู้ระหว่างลูกค้ากับ ชสอ. ด้วยเงินสดที่มีมูลค่าตั้งแต่ 2 ล้านบาทขึ้นไป

- รายงานโดยใช้แบบ ปปง. 1-01 (แบบรายงานธุรกรรมที่ใช้เงินสด)
- ส่งแบบรายงานที่ทำขึ้นในระหว่าง วันที่ 1 ถึงวันที่ 15 และที่ทำขึ้นในระหว่างวันที่ 16 ถึงวันสิ้นเดือน ไปยังสำนักงาน ปปง. ภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ 15 และวันสิ้นเดือนของเดือนที่มีการทำธุรกรรมนั้น

4.1.2 รายงานธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน

ชสอ. ต้องรายงานการทำธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน เมื่อพิจารณาจ่ายทุนเรือนหุ้น เงินฝาก ซึ่งมีมูลค่าที่อนุมัติจ่ายตั้งแต่ 5 ล้านบาทขึ้นไป

- รายงานโดยใช้แบบ ปปง. 1-02 (แบบรายงานธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน)

- ส่งแบบรายงานที่ทำขึ้นในระหว่าง วันที่ 1 ถึงวันที่ 15 และที่ทำขึ้นในระหว่างวันที่ 16 ถึงวันสิ้นเดือน ไปยังสำนักงาน ปปง. ภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ 15 และวันสิ้นเดือนของเดือนที่มีการทำธุรกรรมนั้น

4.1.3 รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

4.1.3.1 ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย หมายความว่า ธุรกรรมที่มีความซับซ้อนผิดไปจากการทำธุรกรรมในลักษณะเดียวกันที่ทำอยู่ตามปกติ ธุรกรรมที่ขาดความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจธุรกรรมที่มีอันควรเชื่อได้ว่ากระทำขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรมเพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้ง

4.1.3.2 ต้องตรวจทานและตรวจสอบธุรกรรมที่ซับซ้อน มีขนาดใหญ่ผิดปกติขาดความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ หรือเป็นธุรกรรมที่มีความผิดปกติอื่นๆ อันเกิดจากการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ การทำธุรกรรม และการทำธุรกรรมที่ไม่ได้ทำต่อหน้าของลูกค้าอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า และพิจารณาความเหมาะสมในการรายงานต่อสำนักงาน ปปง.

4.1.3.3 รายงานโดยใช้แบบ ปปง. 1-03 (แบบรายงานทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย)

4.1.3.4 รายงานโดยการส่งแบบรายงานไปยังสำนักงาน ปปง. ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่มีเหตุอันควรสงสัย

4.2 การส่งแบบรายงานการทำธุรกรรมไปยังสำนักงาน ปปง. ชสอ. อาจทำได้ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้

4.2.1 ยื่นต่อหน้าเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงาน ปปง.

4.2.2 ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

4.2.3 ส่งเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ส่วนที่ 5 ตัวอย่างธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

5.1 ลูกค้าหน่วงเหนี่ยวมิให้การแสดงตนลุล่วงได้โดยสะดวก

5.2 การชำระหนี้จำนวนมากโดยผิดสังเกต

5.3 การเพิ่มทุนเรือหุ้นหรือเงินฝากจำนวนมาก

5.4 ธุรกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ไม่เปิดเผยตัวตน

5.5 ลูกค้าทำธุรกรรมด้วยเงินสดจำนวนมาก แทนการโอนเงินหรือจ่ายด้วยเช็คตามวิธีปฏิบัติทั่วไป

5.6 ลูกค้าขอชำระเงินด้วยเงินสดจำนวนมาก หรือชำระด้วยเงินโอนจากต่างประเทศในสกุลเงินตราต่างประเทศ

5.7 ลูกค้าลังเลที่จะให้ข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนการสมัคร หรือให้ข้อมูลน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นหรือให้ข้อมูลที่ต้องมีค่าใช้จ่ายจำนวนมากในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล